

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 6Pc/18/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8823200933
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 07. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Mihóková
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2023:8823200933.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou sudkyňou JUDr. Ivetou Mihókovou v právnej veci navrhovateľa J. Ž., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. XXX/XX, J., proti odporcovi H. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. U. XXX, o zvýšenie výživného, takto

rozhodol:

M e n í s a výrok rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 7P/161/2007-14 zo dňa 01.10.2007 v časti týkajúcej sa výživného a to tak, že sa zvyšuje výživné na J. Ž., nar. XX.XX.XXXX, zo sumy 2.000,- Sk, čo je 66,38,- eur, na sumu 120,- eur mesačne, ktoré výživné je otec povinný platiť vždy do 25. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám syna J. Ž. začínajúc od 05.05.2023.

Dlžné výživné za obdobie od 05.05.2023 do 30.06.2023 v sume 100,62,- eur je otec p o v i n n ý zaplatiť k rukám syna J. Ž. do 30 dní od právoplatnosti rozsudku.

V prevyšujúcej časti návrh z a m i e t a.

Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Navrhovateľ sa návrhom podaným na tunajšom súde domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by súd zvýšil výživné zo strany odporcu zo sumy 2.000,- Sk, t. j. 66,38,- eur na sumu 332,- EUR mesačne, odo dňa podania návrhu. V návrhu uviedol, že naposledy bola vyživovacia povinnosť odporcu upravená rozsudkom Okresného súdu vo Vranove nad Topľou sp. zn. 7P/161/2007 zo dňa 01.10.2007. Od uvedenej doby uplynulo 16 rokov. Je študentom X. ročníka strednej školy a doterajšie výživné nepostačuje ani na úhradu jeho základných mesačných potrieb.

2. Odporca neuznal právny základ návrhu za oprávnený. Uviedol, že jeho zárobkové a sociálne pomery mu neumožňujú uhrádzať zvýšené výživné. Navrhol ponechať vyživovaciu povinnosť v nezmenenej výške.

3. Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov, oboznámením rozsudku tunajšieho súdu sp. zn. 7P/161/2007, správ o osobných, zárobkových a majetkových pomeroch odporcu, o príjmoch odporcu, o výdavkoch navrhovateľa, potvrdením o návšteve školy, oboznámením daňových priznaní, správ zo Sociálnej poisťovne - ústredia, lustrácie v bankách, správy Dopravného inšpektorátu, spisu tunajšieho súdu sp. zn. 12T/6/2022 a správ internetového portálu profesia.sk a na základe takto vykonaného dokazovania zistil tento skutočný stav veci:

4. Rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 7P/161/2007-14 zo dňa 01.10.2007 súd schválil dohodu rodičov, na základe ktorej bol mal. J. zverený do osobnej starostlivosti matky a otec sa zaviazal

platením výživného na dieťa po 2.000,- Sk mesačne. V čase rozhodnutia súdu mal mal. syn účastníkov konania C. roky.

5. Navrhovateľ vo svojej výpovedi uviedol, že od poslednej úpravy výživného nedošlo k zmene vyživovacej povinnosti. Je študentom X. ročníka Z. I. vo R. F. Q.. V súvislosti so štúdiom mu vznikajú výdavky na školské pomôcky a tiež na cestovné. Denne dochádza z miesta bydliska do sídla školy v okresnom meste. Na tento účel v priemere mesačne minie cca 25,- eur. Stravuje sa v školskej jedálni a výdavky na obedy činia 35,- eur. Následne má ďalšie výdavky na stravu, ošatenie, učebné pomôcky, hygienické potreby. Poistné 34,- eur mesačne. Vreckové, ktoré mu poskytuje matka 100,- eur mesačne. Strava mimo obedov v školskej jedálni cca 200,- eur mesačne. 50,- eur v priemere mesačne výdavky na oblečenie a obuv, 10,- eur výdavky na mobilný telefón, 10,- eur mesačne v priemere výdavky na učebné pomôcky, čo spolu činí minimálne 464,- eur. V minulosti absolvoval vodičský kurz, za ktorý zaplatil 700,- eur. Tieto výdavky mu hradila matka, ktorá sa podieľa na väčšine jeho mesačných výdavkov. Nemá žiaden príjem. Nepoberá štipendium. Počas letných prázdnin si hľadá brigádu, aby si zlepšil svoju finančnú situáciu. Matka je vlastníčkou motocykla značky U., ktorý on používa. V priemere mesačne uhradí na pohonné hmoty 30,- eur. S mamou, súrodencami a manželom matky bývajú u starých rodičov. Matka prispieva starým rodičom na inkaso, elektrinu a plyn. S otcom sa nestretáva. Nie sú v kontakte. Otec mu uhrádza súdom určené výživné. Nad rámec výživného ničím neprispieva. Ani v prípade narodenín, menín, sviatkov. Toho času má dlh na výživnom, preto bola vo veci podaná obžaloba. Konanie sa vedie na Okresnom súde vo Vranove nad Topľou, vec doposiaľ nie je rozhodnutá. Matka navrhovateľa pracuje ako zdravotná sestra a mimo neho má ďalšie dve vyživovacie povinnosti. Navrhovateľ poukázal na tú skutočnosť, že od poslednej úpravy výživného uplynulo XX rokov. V čase rozhodnutia súdu o výživnom bol v útlom veku, toho času je dospelý, má výšku 180 cm. Podstatným spôsobom vzrástli výdavky spojené s uspokojovaním jeho základných potrieb.

6. Podľa výpovede odporcu od poslednej úpravy výživného mu nepribudla iná vyživovacia povinnosť. Žije v manželstve s P. D. a v septembri 2023 očakávajú narodenie dieťaťa. Býva v rodinnom dome, ktorý v minulosti previedol darovacou zmluvou na svoju manželku. V tomto rodinnom dome s nimi býva aj matka odporcu E. D., ktorá je dôchodkyňa, ťažko zdravotne postihnutá. Má XX rokov. Odporca poberá opatrovateľský príspevok na matku. Aktuálne vo výške 436,62,- eur. Mimo tejto sumy nemá žiaden príjem. Je síce konateľom a spoločníkom dvoch spoločností, a to spoločnosti I. P. s. r. o., ktorá za rok 2022 dosiahla celkové tržby nie zisk vo výške 2.600,- eur. Zisk nemala žiadny. A v spoločnosti G. M. s. r. o. boli tržby 45,- eur za celý rok a žiaden zisk. Odporca uviedol, že má stredoškolské vzdelanie s maturitou - gymnázium, nemá žiadne odborné vzdelanie. Žil z úspor, ktoré mal, aj manželka mala úspory ale tieto sa minuli. Z dôvodu podanej obžaloby pre zanedbanie vyživovacej povinnosti časť dlžnej sumy na výživnom uhradil a chce uhradiť celú časť, aby bolo trestné konanie zastavené. Spočiatku mal záujem sa so synom stretávať, jeho matka mu to neumožnila a tak priznal, že so J. dlhodobo nie sú v kontakte, nestretávajú sa, nad rámec výživného na jeho potreby neprispieva. Odporca ďalej uviedol, že v minulosti pracoval v oblasti finančníctva a poisťovníctva ako poradca, má v tejto oblasti prax. Tiež pracoval ako operátor výroby, pracoval aj v poľnohospodárstve, kde v skúšobnej dobe s ním ukončili pracovný pomer bez udania dôvodu. Lieči sa na vysoký krvný tlak, má aj neurologické problémy s chrbticou, bol dlhodobo práceneschopný. Oficiálne pracovné obmedzenia nemá žiadne. Nemá rozhodnutie o znížení pracovnej schopnosti. Manželka, ktoré s nim žije v spoločnej domácnosti nepracuje kvôli zdravotným problémom. Bola uznaná za občana s ťažkým zdravotným postihnutím s vymedzenou poruchou 50%, poberá dávku v hmotnej núdzi 60,- eur. Nemá nárok na iné príspevky z toho dôvodu, že nemá odpracovaný potrebný počet rokov. Odporca ďalej uviedol, že jeho matka potrebuje celodennú opateru, sprevádza ju aj na ošetrovanie, preto nemá možnosť sa popri poberaní opatrovateľského príspevku zamestnať. Aj jeho manželka má zdravotné problémy, tiež je odkázaná na individuálnu dopravu. Odporca potvrdil, že užíva osobné motorové vozidlo zn. S. P. rok výroby XXXX. Na stravu mesačne vynaloží 200,- eur. Ďalšie výdavky má na hygienické potreby, ošatenie, mesačný doplatok za lieky na vysoký krvný tlak 25,- eur. Lekár mu odporučil zníženie hmotnosti preto potrebuje vyváženú stravu, viac zeleniny. Je žiadúce, aby si dal opraviť chrup, nemá však potrebné finančné prostriedky. 20,- eur mesačne uhrádza za telefón, 26,- eur internet, je konateľom v dvoch spoločnostiach a potrebuje s úradmi a inštitúciami komunikovať elektronicky. S manželkou v minulosti zobrali hypotekárny úver v sume 27.000,- eur, ktorý použili na rekonštrukciu rodinného domu, v ktorom bývajú. Splátka úveru mesačne činí 172,- eur. Odporca má exekúciu nad 2.000,- eur a 200,- eur mesačne uhrádzajú inkaso. Manželka je výlučnou vlastníčkou domu, v ktorom bývajú. V minulosti bol odporca vlastníkom, rodinný dom jej daroval. Prvú polovicu cca v roku 2018 a druhú v roku 2021.

7. Zo správy Okresnej prokuratúry Vranov nad Topľou je zrejmé, že na odporcu bola podaná obžaloba vo veci zanedbania povinnej výživy. Vec doposiaľ nie je rozhodnutá.

8. Podľa správy exekútorského úradu v Stropkove odporca je vlastníkom prípadne spoluvlastníkom mnohých nehnuteľností v rôznych katastrach prešovského kraja. Na viacerých nehnuteľnostiach je exekútorské záložné právo.

9. Z rozhodnutia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Vranov nad Topľou zo dňa 06.06.2023 č. R.-X je zrejmé, že odporcovi bol s účinnosťou od 01.04.2023 priznaný peňažný príspevok na opatrovanie fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorou je E. D. vo výške 436,62,- eur mesačne.

10. Okresné riaditeľstvo policajného zboru vo Vranove nad Topľou uviedlo, že odporca je evidovaný od 01.08.2012 ako vlastník a držiteľ nákladného motorového vozidla S. P., rok výroby XXXX.

11. V správe Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Vranov nad Topľou z 11.05.2023 sa uvádza, že odporca nie je vedený v evidencii nezamestnaných, požiadal o vyradenie na vlastnú žiadosť a podal si žiadosť o príspevok na opatrovanie.

12. Podľa správy Geodetického a kartografického ústavu Bratislava je H. D. vlastníkom prípadne spoluvlastníkom 60 nehnuteľností. Vo väčšine prípadov ide o ornú pôdu, pozemky.

13. Podľa výpisu z obchodného registra je odporca spoločníkom a konateľom spoločnosti G. M. s. r. o. a spoločnosti I. P. s. r. o.

14. Podľa daňových priznaní uvedené spoločnosti za posledné zdaňovacie obdobie dosiahli daňový základ 0.

15. Z portálu profesia.sk je zrejmé, že v tomto období je možné sa zamestnať aj z domu. Na plný aj skrátený úväzok na rôznych pozíciách ako je napríklad telefonický operátor, obchodný zástupca pobočky poisťovne, obchodný reprezentant finančnej spoločnosti a podobne, v ktorých odporca má prax.

16. Podľa lustrácie v bankách odporca má evidovaný účet vo M. T., kde by mal mať úspory vo výške 10.000,- eur. Odporca s týmto nesúhlasil a založil do spisu potvrdenie banky, že v tejto banke nemá žiaden účet.

17. Z potvrdenia o návšteve školy je zrejmé, že navrhovateľ je v školskom roku 2022/2023 študentom X. ročníka Z. I. vo R. F. Q. s pravidelným denným vyučovaním.

18. Súd vec takto právne posúdil.

19. Podľa § 62 ods. 1 Zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o rodine“) plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

20. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

21. Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

22. V zmysle § 62 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

23. V zmysle § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti

a majetkové pomery povinného prihladne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihladne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

24. Podľa § 78 ods. 1 a 3 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Pri zmene pomerov sa vždy prihladne na vývoj životných nákladov.

25. Hmotnoprávnou podmienkou toho, aby súd mohol o veci opakovane rozhodnúť je zmena pomerov. V každom prípade musí ísť o podstatnú zmenu trvalejšej povahy oproti poslednej úprave výživného. Pri určení, resp. zmene výživného súd skúma situáciu na strane oprávneného aj povinného. Na strane povinného sú to v prvom rade jeho zárobkové schopnosti a možnosti, majetkové pomery, životná úroveň, počet iných vyživovacích povinností; na strane dieťaťa je potrebné prihladnúť na jeho oprávnené potreby s ohľadom na vek, zdravotný stav, záujmy a tiež na výšku výživného, ktoré poskytuje druhý rodič. V zmysle judikatúry je potrebné prihladať ku všetkým okolnostiam, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného, ak sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia rozsudku. Na strane oprávneného u školopovinných detí je takouto zmenou aj vyšší vek a prechod na iný stupeň školskej dochádzky.

26. V danom prípade dospel súd k záveru, že návrh navrhovateľa je oprávnený. Vyživovacia povinnosť odporcu bola naposledy určená pred XX rokmi. V zmysle platnej judikatúry aj plynutie času sa považuje za takú podstatnú zmenu pomerov, ktorá odôvodňuje zmenu výživného. Pri poslednej úprave výživného mal navrhovateľ X roky, toho času má XX rokov a je študentom J. školy. Je potrebné uviesť, že každé osvedčenie o odbornosti je v prospech dieťaťa, ktoré bude mať po ukončení štúdia väčšie možnosti pri hľadaní zamestnania. Výdavky súvisiace so zvyšovaním kvalifikácie pre následnú lepšiu možnosť uplatnenia sa na trhu práce považoval súd za odôvodnené. Aj ďalšie výdavky uvádzané navrhovateľom v celkovej sume cca 464,- eur mesačne považoval súd za odôvodnené a účelné. Súd zvýšil výživné zo strany odporcu na sumu 120,- eur mesačne. Pokiaľ má otec mal. dieťaťa vyživovaciu povinnosť, musí si usporiadať svoje pomery tak, aby bol spôsobilý zabezpečiť výživné. (11CoP/473/2013 (KS BA)). Ide o výšku výživného, ktorá neohrozí uspokojovanie potrieb odporcu a jeho rodiny. Súd uvádza, že odporca si má byť vedomý svojich možností a schopností, tieto má využívať v záujme syna. Zasielanie výživného je jediná forma, ktorou odporca prispieva k starostlivosti o navrhovateľa, keďže podľa súhlasného stanoviska oboch nie sú v žiadnom kontakte. Starostlivosť o dospelé dieťa je finančne náročná, a preto takmer celé finančné zabezpečenie, výchovu a starostlivosť by nemal prenášať len na matku navrhovateľa. Založením novej rodiny odporcovi rodičovské povinnosti voči navrhovateľovi neskončili. Súd poznamenáva, že pri posudzovaní majetkovej sféry rodiča súdy prihladajú nielen k fakticky dosahovaným príjmom, hodnote majetku povinného rodiča, ale aj k spôsobu jeho života, potenciálu a subjektívnym vlastnostiam, ktorými disponuje. (rozsudok KS PO sp. zn. 20CoP/8/2021). Pokiaľ sa týka daňového základu odporcu, ktorý si vykázal v oboch spoločnostiach daňový základ nula, údaje v daňovom priznaní sú údajmi pre vykázanie daňového základu, ktoré nemusia a spravidla ani nevypovedajú o skutočnom príjme z podnikania. Osobná spotreba, teda čerpanie finančných prostriedkov z podnikania pre vlastnú potrebu totiž v daňovom základe nefiguruje, rovnako ako niektoré ďalšie daňovo uznateľné výdavky, ktoré môžu smerovať skôr k ďalšiemu rozvoju podnikania. Judikatúra za bezdôvodné vzdanie sa výhodnejšieho majetkového prospechu považuje i situáciu, kedy povinný rodič prevádzkuje podnikateľskú činnosť, ktorá je dlhodobou stratová.

27. V danom prípade súd pri určení výšky výživného vychádzal aj z doporučujúcich tabuliek používaných v Českej republike, ktoré súdy používajú aj na Slovensku pre podobnosť právneho prostredia. V zmysle uvedených tabuliek by v prípade jednej vyživovacej povinnosti povinnej osoby k dieťaťu vo veku 16 a viac rokov mala výška výživného činiť 20% z príjmu povinného rodiča. V danom prípade súd vychádzal aj z predpokladaného príjmu, ktorý je možné, aby otec dosiahol, teda nielen z príspevku na opatrovanie, ktorý otec poberá v sume 436,62,- eur, ale prirátal k tomu aj mzdu, ktorú je možné aby dosiahol pri práci z domu na skrátenej úväzok minimálne vo výške 446,22,- eur (údaje zo stránky profesia.sk), vychádzal pri tom z tvrdení otca, že vzhľadom na opatrovanie svojej matky sa nemôže zamestnať mimo domácnosti. Tak vychádzal z celkového príjmu povinnej osoby vo výške 882,84,- eur. 20% z uvedeného príjmu činí 177,- eur. Keďže uvedené tabuľky majú len odporúčajúci charakter a súd vychádzal z predpokladaného príjmu povinnej osoby zaviazal odporcu úhradou výživného na navrhovateľa sumou 120,- eur mesačne. Súd má za to, že prezentované mesačné výdavky navrhovateľa v celkovej sume cca 464,- eur sú odôvodnené

a účelne vynaložené. Dĺžné výživné za obdobie od podania návrhu t. j. od 05.05.2023 do 30.06.2023 činí 100,62,- eur a bolo vypočítané nasledovne: Od 05.05. do 31.05.2023 by mal odporca zaplatiť na výživnom sumu 104,50,- eur, po zaokrúhlení 105,- eur, pri výživnom vo výške 120,- eur mesačne otec zaplatil za uvedené obdobie po zaokrúhlení 58,- eur a teda dlh na výživnom od 05.05. do 31.05.2023 činí 47,- eur a dlh za mesiac jún, t. j. 120,- eur zvýšené výživné mínus 66,38,- eur uhradené výživné činí 53,62,- eur. Celkový dlh tak je 100,62,- eur. Súd zaviazal odporcu zaplatiť k rukám navrhovateľa do 30 dní od právoplatnosti rozsudku a v prevyšujúcej časti návrh zamietol. Takto určené výživné považuje súd toho času za primerané schopnostiam a možnostiam povinnej osoby ako aj potrebám navrhovateľa ak berieme do úvahy aj dávky štátu v podobe rodinných prídavkov vo výške 60,- eur a tiež daňového bonusu, ktorý poberá matka. V prípade podstatnej zmeny pomerov na jednej alebo druhej strane je možné domáhať sa novým návrhom zmeny úpravy výživného.

28. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, v zmysle ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť (§ 365 CSP) len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozsudkom splnená v určenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.